

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudkyň JUDr. Brigity Chrastilové a JUDr. Milady Tomkové v právní věci **žalobkyně: M. K.**, proti **žalované: Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalované proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem č. j. 42 Cad 143/2004 - 8 ze dne 24. 9. 2004,

takto:

Usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem č. j. 42 Cad 143/2004 - 8 ze dne 24. 9. 2004 **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Žalovaná podala včas kasační stížnost proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem blíže označeném v záhlaví, jímž bylo rozhodnuto takto: „Řízení se zastavuje a věc se vrací správnímu orgánu k provedení dalších úkonů v rámci správního procesu. Nikomu se nepřiznává náhrada nákladů řízení.“

Z odůvodnění usnesení, jak bylo soudem formulováno, vyplývá, že soudní řízení bylo zahájeno z podnětu žalované, která dne 23. 8. 2004 postoupila soudu jí adresované odvolání žalobkyně proti rozhodnutí o zamítnutí žádosti o částečný invalidní důchod. Ani z nadpisu, ani z vlastního textu písemnosti však dle názoru krajského soudu nijak nevyplývá, že jeho autorka měla v úmyslu obrátit se na soud. Proto není jasné, proč žalovaná s písemností naložila jako se žalobou. Správně s ní mělo být naloženo jako s běžnou korespondencí, pokud by došlo k vyjasnění, že se jedná o nepřipustný opravný prostředek - odvolání, přesto měla být věc vyřízena žalovanou. Transformace v žalobu byla nedůvodná a postoupení soudu přinejmenším předčasné. K němu mělo dojít pouze v případě, že by se takový záměr žalobkyně vyjasnil v průběhu následné komunikace s žalobkyní. O této možnosti mohla

žalovaná žalobkyni poučit. Pro existenci fundamentální překážky přezkumného řízení soudního v předmětné věci bylo rozhodnuto při použití § 64 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), a § 104 odst. 1 o. s. ř. Aplikace § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. nebyla možná, neboť nešlo o žalobní návrh.

Ze soudního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že žalovaná dne 23. 8. 2004 postoupila soudu podání ze dne 17. 3. 2004, které posoudila jako žalobu proti svému rozhodnutí. V průvodním dopisu uvedla, že její rozhodnutí bylo žalobkyni doručeno dne 12. 3. 2004. Žalovaná trvá na skutečnosti, že žalobkyně ke dni podání žádosti o částečný invalidní důchod nespĺňovala podmínku minimální doby pojištění.

Žalobkyně v předmětném podání uvedla, že se odvolává k rozhodnutí žalované ve věci žádosti o částečný invalidní důchod a zároveň s tímto rozhodnutím nesouhlasí.

Soud k projednání věci nařídil jednání, k němuž nepředvolal žalobkyni, a vydal shora uvedené usnesení.

Kasační stížnost žalovaná podala z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a odůvodnila ji tím, že se neztotožňuje s názorem soudu ohledně úmyslu žalobkyně obrátit se na soud. M. K. vyjádřila nesouhlas s rozhodnutím žalované a z jejího podání lze dovodit její vůli k jeho přezkumu v dalším řízení. Nemůže se však jednat o řízení správní, neboť rozhodnutí nabylo právní moci dnem doručení a opravné prostředky ve správním řízení nejsou přípustné. Krajský soud proto měl žalobkyni vyzvat k odstranění vad žaloby a teprve kdyby žaloba nebyla po výzvě řádně doplněna, mohl by řízení odmítnout. Žalovaná dále poukazuje na skutečnost, že soud zastavil řízení a věc vrátil žalované dle § 104 odst. 1 o. s. ř., třebaže v soudním řízení správním platí pro zastavení řízení speciální § 47 s. ř. s. Nesouhlasí ani s názorem soudu, že nebylo možné aplikovat § 46 odst. 1 s. ř. s. Z těchto důvodů žalovaná navrhuje, aby Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalobkyně se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení krajského soudu v rozsahu dle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Podle § 19 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb. se podání posuzuje podle jeho obsahu. Z podání musí být patrné, kdo je činí, které věci se týká a co se navrhuje. Obdobně podle § 41 odst. 2 o. s. ř., které s ohledem na § 64 s. ř. s. platí i pro správní soudnictví, se každý úkon posuzuje podle jeho obsahu, i když je nesprávně označen.

Jak již Nejvyšší správní soud judikoval, postoupí-li správní orgán soudu podání, které podle obsahu považuje za žalobu proti svému rozhodnutí, a soud dospěje k závěru, že úmysl podatele není dostatečně zřejmý, nemůže z tohoto důvodu zastavit řízení podle § 104 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s. a věc vrátit správnímu orgánu k dalšímu řízení. Pochybnosti o obsahu podání je třeba odstranit postupem podle § 37 odst. 5 s. ř. s. (k tomu srov. rozsudek publikovaný pod č. 655/2005 Sb. NSS).

V daném případě posoudila žalovaná (dále jen „stěžovatelka“) podání označené jako odvolání podle obsahu jako žalobu proti svému rozhodnutí a v souladu s § 3 odst. 1 a § 32 s. ř. s. je postoupila příslušnému soudu. Vzhledem k tomu, že správní orgán, který napadené

rozhodnutí vydal, je sice pro zachování lhůty podacím místem pro uplatnění žaloby, zároveň je však účastníkem řízení o žalobě, nebyla v daném případě stěžovatelka sama oprávněna případné nedostatky žaloby odstraňovat. Krajský soud zajisté není vázán názorem, který si správní orgán o obsahu podání učiní, má-li však zato, že z podání nelze jednoznačně dospět k závěru o úmyslu podat žalobu, zapíše věc do rejstříku nejasných podání a činí dále úkony dle § 37 odst. 5 s. ř. s. Krajský soud však v daném případě předepsaným způsobem nepostupoval a ve svém rozhodnutí vycházel z řady chybných úvah, ke kterým Nejvyšší správní soud dále konstatuje:

Vzhledem k tomu, že účastník může podat žalobu jak u soudu, tak u správního orgánu, který napadené rozhodnutí vydal, není místo podání pro posouzení jeho obsahu relevantní. Podání nemusí obsahovat výslovně vyjádření, že se podatel chce obrátit na soud, rozhodující je obsah podání z hlediska § 37 odst. 3 a § 71 odst. 1 s. ř. s.

Krajský soud podsouvá stěžovatelce pochybnosti o povaze podání, které však stěžovatelka, na rozdíl od něj, zjevně neměla. Jak bylo již výše uvedeno, stěžovatelka posoudila podání v rámci své pravomoci podle obsahu jako žalobu, tu postoupila soudu a ze svého hlediska tedy neměla důvodu s žalobkyní dále komunikovat.

Krajský soud vyslovil tezi, že dokud osoba domáhající se přezkoumání důchodového rozhodnutí výslovně neprojeví svoji vůli, aby se tak stalo soudní cestou, je nezbytné pokračovat ve správním řízení. Tato teze není správná. Řízení ve věcech důchodových je jednoinstanční a doručením rozhodnutí o dávce účastníku je pravomocně skončeno. Není zde tedy žádné správní řízení, v němž by mohla stěžovatelka pokračovat. Tato skutečnost je zjevně také jedním z důvodů, proč stěžovatelka považovala podání označené jako „odvolání“ za žalobu.

Krajský soud dospěl k závěru, že aplikace § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. je vyloučena, neboť nešlo o návrh adresovaný soudu a na rozhodnutí je nutno použít § 104 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s. Rovněž tato úvaha je chybná. Podmínky řízení jsou v soudním řádu správním upraveny autonomně, a proto zde § 64 s. ř. s. použít nelze. Již výše bylo uvedeno, že pokud měl soud pochybnosti o obsahu podání, měl je odstranit postupem podle § 37 odst. 5 s. ř. s. Pokud by tak získal jistotu, že se o žalobu nejedná, podání by pro neodstranitelný nedostatek podmínek řízení odmítl dle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Zda bylo podání formálně adresováno soudu či správnímu orgánu, nemá na výběr, výklad a aplikaci použité normy žádný vliv.

Nejvyšší správní soud vytýká krajskému soudu také závažné procesní pochybení. Ve věci proběhlo dne 24. 9. 2004 jednání, o němž nebyla uvědomena žalobkyně. Tím došlo k porušení jejich ústavně zaručených práv dle čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Při účasti žalobkyně na jednání by přitom soud měl možnost efektivně odstranit pochybnosti, které o obsahu jejího podání měl, a případně další nedostatky podání.

Ze všech výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dle § 110 odst. 1 s. ř. s. napadené usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. V něm je soud vázán právním názorem tak, že nejprve postupem podle § 37 odst. 5 s. ř. s. odstraní vady podání (a v tomto rámci nepochybně zjistí i to, zda žalobkyně se chce domáhat svého práva u soudu ve správním soudnictví) a podle výsledku pak určí další procesní postup.

Krajský soud v novém rozhodnutí rozhodne i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 27. dubna 2006

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu